

**«АСТАНА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ
ШАҒЫН ІСТЕР СОТЫНДА**

2025 жылғы 3 маусым

№ AIFC-C/SCC/2025/0003 іс

«CROWE AUDIT ASTANA LLP»

Талап қоюшы

қарсы

KAZAKHSTAN ENERGY REINSURANCE COMPANY LIMITED

Жауапкер

ШЕШІМ

Сот Судьясы:

Джозефин Хиггс КС

ШЕШІМ

Осы Шешімнің құрылымы келесідей:

- 1-бөлім. Кіріспе
- 2-бөлім. Келісім
- 3-бөлім. Фактілер
- 4-бөлім. Талап қоюшының 2024 жылғы сәуір айына арналған шот-фактура бойынша талабы
- 5-бөлім. Талап қоюшының 2024 жылғы мамыр және маусым айларына арналған шот-фактуралар бойынша талабы
- 6-бөлім. Шығындар
- 7-бөлім. Қорытынды

1-БӨЛІМ. КІРІСПЕ

- 1.1. Талап қоюшы, «**CROWE AUDIT ASTANA LLP**» ЖШС (бұдан әрі – «**Талап қоюшы**»), «Kazakhstan Energy Reinsurance Company Ltd» (бұдан әрі – «**Жауапкер**») компаниясына қарсы талап арыз беріп, оны АХҚО Соты 2025 жылғы 12 ақпанда тіркеді.
- 1.2. Талап арызында Талап қоюшы 2024 жылғы сәуір, мамыр және маусым айлары үшін көрсетілген бухгалтерлік қызметтерге қатысты жалпы сомасы 5 687 926 теңгені құрайтын шоттардың Жауапкер тарапынан төленуге жататынын мәлімдеп, аталған соманы өндіріп алуды сұрайды. Бұл қызметтер 2023 жылғы 27 қыркүйектегі № 2023/16 шартқа сәйкес көрсетілген деп көрсетілген.
- 1.3. Талап арызында көрсетілгендей, Шарттың екі тарапы да АХҚО қатысушылары болып табылады және АХҚО Соты Регламентінің 26-бабына сәйкес олардың арасындағы кез келген дау АХҚО Сотының айрықша юрисдикциясына жатады. Жауапкер юрисдикцияға қарсылық білдірмеген. Сот АХҚО-ның Шағын талаптар соты осы талапты қарауға құзыретті деп таниды.
- 1.4. Талап арызында Талап қоюшы істі сот отырысын өткізбей, құжаттар негізінде қарауды сұраған. 2025 жылғы 29 сәуірдегі электрондық хатта Сот аппараты тараптарға істі құжаттар негізінде қарау жоспарланып отырғанын хабарлап, егер Жауапкер бұған қарсы болса, 7 күн ішінде Сотты хабардар етуі қажет екенін көрсетті. Сонымен қатар, тараптарға қосымша құжаттар ұсынғысы келген жағдайда, оларды 14 күн ішінде тапсыру және жолдау қажеттігі түсіндірілді.
- 1.5. Тараптардың ешқайсысы сот отырысын өткізуге немесе қосымша құжаттарды қарауға қатысты Аппараттың нұсқауларына қарсылық білдірмеді.
- 1.6. Осыған байланысты, АХҚО Соты Ережелерінің 28.39-тармағына сәйкес, мен бұл істі талап арыз бен жауапта ұсынылған құжаттар негізінде қарадым.

2-БӨЛІМ. КЕЛІСІМ

- 2.1. Талап қоюшы мен Жауапкер 2023 жылғы 27 қыркүйекте № 2023/16 шартын (бұдан әрі – «Шарт») жасасты. Бұл шартқа сәйкес Талап қоюшы («Орындаушы») Жауапкерге («Тапсырыс беруші») бухгалтерлік қызметтер көрсетуге міндеттенді.
- 2.2. Шарт орыс және ағылшын тілдерінде жасалған. Яғни, барлық ережелердің орысша және ағылшынша нұсқалары бар. 7.1-тармақта көрсетілгендей, екі нұсқа арасында қайшылық болған жағдайда, орыс тіліндегі нұсқа басымдыққа ие болады.

2.3 Осы шешімде төменде Шарттың ағылшын тіліндегі мәтіні келтіріледі. Алайда, бұл нұсқа жеткілікті дәрежеде нақты жазылмаған және түсінуге қиын. Осыған байланысты, мен АХҚО Сотының орыс және ағылшын тілдерін еркін меңгерген қызметкерлерімен кеңесіп, тиісті ережелердің орысша нұсқасының мағынасын, тиісінше шарт талаптарының нақты мазмұнын анықтадым. Бұл өз кезегінде екі тілдегі нұсқалар арасында мәнді қайшылықтардың бар-жоғын бағалауға мүмкіндік берді.

Шарттың тиісті ережелері

2.4 «Шарттың мәні» деп аталатын 1-тармақ келесі ережелерді қамтиды:

1.1. *Тапсырыс беруші Орындаушы көрсеткен қызметтерді қабылдауға және төлеуге міндеттенеді, ал Орындаушы Тапсырыс берушіге келесі қызметтерді көрсетуге міндеттенеді:*

1.1.1. *Тапсырыс берушінің қызметіне бухгалтерлік есеп жүргізу (бұдан әрі – «БУ») Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес төменде сипатталған тәртіппен жүзеге асырылады:*

- есепті кезеңнен кейінгі айдың 2-жұмыс күніне дейін Орындаушы Тапсырыс берушіден және оның жеткізушілерінен бастапқы құжаттарды алады;
- алынған бастапқы құжаттар және Тапсырыс беруші басшылығы бекіткен олардың тізімі негізінде Орындаушы 1С бухгалтерлік базасында Тапсырыс берушінің есеп саясатына және ҚЕХС талаптарына сәйкес бухгалтерлік жазбаларды жүргізеді;
- есепті кезеңнен кейінгі айдың 3-жұмыс күні ішінде Орындаушы 1С жүйесінде айды жабу рәсімдерін жүзеге асырады;
- есепті кезеңнен кейінгі айдың 5-күніне дейін Орындаушы Тапсырыс берушінің нұсқауларына сәйкес келісілген форматта (Microsoft Excel) ішкі қаржылық есептілікті дайындайды.

2.5 3-бөлімде «Тараптардың құқықтары мен міндеттері» баяндалған.

2.6 3.1-тармақта Орындаушының міндеттері, қажет болған жағдайда, келесідей айқындалған:

«3.1.1. Орындаушы қызметтерді тиісінше көрсетуге және Тапсырыс берушінің тапсырмаларын орындауға міндетті, бұл тапсырмаларды белгіленген мерзімдерде және тиісті сапада, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес орындауды білдіреді...».

2.7 3.2-тармақта Орындаушының құқықтары келесідей баяндалған:

«3.2.1. Осы Шарттың 3.3.1-тармағына сәйкес қызметтер көрсету және тапсырмаларды орындау үшін қажетті ақпарат пен құжаттарды Тапсырыс берушіден алу.

...

3.2.4. Келесі жағдайларда қызметтерді көрсетуден және тапсырмаларды орындаудан бас тартуға:

- *Тапсырыс беруші қызметтерді орындау мүмкін болмайтын құжаттарды және/немесе ақпаратты ұсынбаған жағдайда;*
- *Тапсырыс беруші осы Шарттың 4.6.2-тармағында көзделген мерзімдерде көрсетілген қызметтер үшін Орындаушының шоттарын төлемеген жағдайда;*

...

3.2.6. Осы Шарттың IV бөліміне сәйкес Тапсырыс берушіге көрсетілген қызметтер үшін сыйақы алу...».

2.8 3.3-тармақта Тапсырыс берушінің міндеттері ретінде келесілер көрсетілген:

«3.3.2. Осы Шарттың IV бөлімінде көзделген тәртіппен және мөлшерде Орындаушының қызметтеріне ақы төлеу және оның шығындарын өтеу, сондай-ақ осы Шарттың 4.7. және 5.4-тармақтарына сәйкес қосымша шығындар мен есептелген өсімпұл сомаларын төлеу.»

2.9 3.4-тармақта Тапсырыс берушінің келесі құқықтары көзделген:

«3.4.3. Орындаушы тапсырманы орындау сапасына және/немесе толықтығына қатысты негізделген қарсылықтарды орындалған жұмыстар (көрсетілген қызметтер) актісіне қол қойылғанға дейін және осы Шарттың 4.5-тармағына сәйкес білдіруге.

3.4.4. Орындаушы көрсеткен қызметтер үшін ұсынылған шоттарға, оның ішінде өтелуге жататын Орындаушы шығындарының сомасына қатысты, осы Шарттың 4.5-тармағында көзделген мерзімдерде шағым жасауға.»

2.10 4-бөлімде төлем жасау тәртібі көзделген. «Шоттарды ұсыну» деп аталатын 4.4-бөлімде, мәні бойынша, келесілер қарастырылған:

«4.4.1. Орындаушы ұсынатын шоттар бастапқыда Тапсырыс берушіге электрондық пошта арқылы жіберіледі және егер Тапсырыс беруші тарапынан қарсылықтар болмаса (оларды ұсыну тәртібі Шарттың 4.6-тармағымен реттеледі), Орындаушы Тапсырыс берушіге шоттардың түпнұсқаларын және оларға қоса берілетін құжаттарды жолдайды.

4.4.2. Шоттардың түпнұсқалары және оларға қоса берілетін құжаттар Тапсырыс берушіге қолма-қол немесе пошта арқылы жіберіледі.

4.4.3. Бұл ретте, 4.6., 4.7. және 4.7.1-тармақтарда көзделген мерзімдерді есептеу үшін шотты Тапсырыс берушінің алған күні ретінде шоттың электрондық нұсқасын алған күні танылады...

4.5. Тапсырыс беруші шот ұсынылған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде оның сомасына қатысты Орындаушыға өз қарсылықтарын ұсынуға құқылы.

4.5.1. Егер көрсетілген мерзімде Тапсырыс беруші негізделген қарсылықтарды ұсынбаса, шот Тапсырыс беруші тарапынан ешқандай қарсылықсыз қабылданған болып есептеледі.

4.5.2. Орындаушы Тапсырыс берушінің шот сомасына қатысты қарсылықтарын алған сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде осы қарсылықтарға негізделген жауап беруге міндетті.

4.6. Орындаушының қызметтеріне ақы төлеу Тапсырыс беруші тарапынан, шот берілген күннен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн өткеннен кейін, егер шот сомасына қатысты қарсылықтар болмаса, жүзеге асырылады. Қарсылықтар болмаған жағдайда, Тапсырыс беруші Актіні қол қоюға және қол қойылған Актінің көшірмесін Орындаушыға факс арқылы жіберуге міндетті, ал Актінің түпнұсқасын шот электрондық пошта арқылы немесе қолма-қол ұсынылған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Орындаушының кеңсесіне жіберуі тиіс.

4.6.1. Егер Орындаушыға Тапсырыс беруші қол қойған Акт шот ұсынылған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде келіп түспесе және Тапсырыс беруші Шарттың 4.5-тармағында

көзделген мерзімде көрсетілген қызметтердің сапасына немесе шот сомасына қатысты қарсылық білдірмесе, онда тиісті Акт бойынша қызметтер Тапсырыс беруші тарапынан қабылданды деп есептеледі, ал төлем шот электрондық пошта арқылы немесе қолма-қол ұсынылған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн өткеннен кейін жүргізілуі тиіс.

4.6.2. Сапасына қатысты немесе шоттарына байланысты Тапсырыс беруші тарапынан негізделген қарсылықтар ұсынылған қызметтер үшін төлем Тапсырыс беруші тарапынан 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде жүзеге асырылады:

- егер шот сомасы өзгерген жағдайда – Орындаушы жіберген бұзушылықтардың жойылғанын растайтын құжаттар мен түзетілген шотты Тапсырыс беруші алған күннен бастап;
- егер шот сомасы өзгеріссіз қалса – Орындаушы бұзушылықтардың жойылғанын растайтын құжаттарды Тапсырыс берушіге ұсынған күннен бастап.»

2.11 «Тараптардың жауапкершілігі» деп аталатын 5-тармақ келесіні көздейді:

«5.1. Тараптар осы Шарт талаптарын бұзғаны (орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны) үшін АХҚО-ның қолданыстағы заңнамасына сәйкес жауапты болады.

...

5.2. Тараптың осы Шарт талаптарын бұзудағы кінәсі сот шешімімен немесе сол Тараптың келісімімен танылуы мүмкін.

...

5.7. Кінәлі деп танылған Тарап басқа Тарапқа келтірілген залалдарды (айыппұлдар мен өсімпұлдарды), егер мұндай залалдар (айыппұлдар мен өсімпұлдар)¹ кінәлі Тараптың осы Шарт талаптарын бұзуының тікелей салдары болып табылса, өтеуге міндетті».

2.12 «Шарттың қолданылу мерзімі» деп аталатын 6-тармақ шартты бұзу құқығын келесідей көздейді:

«6.2. Осы Шарт кез келген Тараптың бастамасы бойынша, басқа Тарапқа Шартты орындаудан бас тарту туралы жазбаша хабарламаны болжанған бұзу күнінен кемінде 60 (алпыс) күнтізбелік күн бұрын жіберу арқылы мерзімінен бұрын бұзылуы мүмкін».

2.13. «Қосымша шарттар» деп аталатын 7-тармақ келесі тиісті ережелерді қамтиды:

«7.1. Осы Шарт орыс және ағылшын тілдерінде екі данада жасалған, олардың әрқайсысы бірдей заңды күшке ие, әр Тарапқа бір данадан беріледі.

...

7.3. Осы Шартқа байланысты барлық даулар Тараптар арасында 20 (жиырма) күнтізбелік күн ішінде келіссөздер арқылы шешіледі, ал келісімге қол жеткізілмеген жағдайда – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызмет көрсетілген жердегі (Алматы қ.) сот органдарында қаралады».

3-БӨЛІМ. ФАКТИЛЕР

2024 ғы сәуір айындағы хабарламалар

2.1 ¹ Ескерту: ағылшын тіліндегі аудармада жақша ішінде «penalties» орнына «extra fees» сөзі қолданылғанымен, орыс тіліндегі түпнұсқада екі жағдайда да бірдей термин қолданылған.

- 3.1 2024 жылғы 30 сәуірде Талап қоюшы Жауапкерге «сәуір айына арналған аутсорсинг қызметтері» үшін шотты электрондық пошта арқылы жолдады. Сол күні Жауапкер жауап хатында: «Сәуір айына арналған шот сәуір айының басқарушылық есептерін қабылдағаннан кейін төленеді» деп көрсеткен (Талап арызға №2 қосымша).
- 3.2 Жауапкер өзінің Қарсылығында (3.1 және 3.2-тармақтар) Талап қоюшы 2024 жылғы сәуір айына қатысты қызметтерді тиісінше көрсетпегенін мәлімдейді. Атап айтқанда, есептерді ұсыну мерзімдері бұзылғанын және Талап қоюшы ұсынған алдын ала есептерде елеулі қателер мен сәйкессіздіктер болғанын, сондықтан олар қабылданбағанын көрсетеді.
- 3.3 Жауапкер сотқа ұсынған құжаттардан (Қорғанысқа №2–4 қосымшалар) Талап қоюшының сәуір айына арналған есептерді кешіктіріп ұсынғаны және бастапқыда оларда қателер болғаны анық көрінеді. Атап айтқанда:
- 3.3.1. 2024 жылғы 4 мамырдағы электрондық хатта Динара Худайбергенова (Жауапкер) Самал Пулатқа (Талап қоюшы) «жоғары маңыздылық» белгісімен хат жолдап, «Қорытынды басқарушылық есептерді (3 файл) 6 мамырдың бірінші жартысына дейін жіберуді» сұраған.
- 3.3.2. 2024 жылғы 6 мамырда Жауапкер Талап қоюшының қызметкері Самал Пулатқа бірнеше электрондық хат жолдап, бухгалтерлік жүйедегі белгілі бір жазбалар бойынша түсіндірме сұраған. Хаттарда, атап айтқанда, былай делінген: «78 мың АҚШ доллары сомасындағы “ИРТЫШ” қонақ үй кешенінің шығындары қандай? Біздің бухгалтерлік жүйеде не болып жатқанын түсіндіріңіз; демалыс резервтері неге тек есептеледі, азаюы қайда?»
- 3.3.3. Сол күні, 2024 жылғы 6 мамырда, Жауапкер қызметтердің сапасының төмендігі және мерзімдердің бұзылуына байланысты шартты бұзуды талқылау үшін телефон арқылы сөйлесуді ұсынған.
- 3.3.4. 2024 жылғы 7 және 10 мамырда Жауапкер Талап қоюшыға есептерді шұғыл түрде ұсыну қажеттігі туралы қосымша хаттар жолдаған.
- 3.3.5. 2024 жылғы 10 мамырда Талап қоюшы келесі мазмұнда жауап берген: «Жаңа менеджерге есеп дайындау үшін көбірек уақыт қажет. Есеп тапсыру мерзімін ұзарту мүмкін бе? Қолайсыздықтар үшін кешірім сұраймыз».
- 3.4 2024 жылғы 13 мамырда Жауапкер Талап қоюшыға келесі мазмұнда хабарлама жолдаған (Қорғанысқа №5 қосымша):
«Осы арқылы, 2023-16 Шарттың 6.2-тармағына сәйкес, қызметтердің тиісінше көрсетілмеуіне байланысты шарттың мерзімінен бұрын бұзылатынын хабарлаймыз. Басшылықпен кездесу ұйымдастыруды, сондай-ақ Орындаушының қолындағы бухгалтерлік және бастапқы салық құжаттарын, сондай-ақ жиынтық және есептік құжаттарды дайындап, тапсыруды сұраймыз».

2024 жылғы мамыр және маусым айларындағы хабарламалар

- 3.5 Сотқа ұсынылған материалдарға сәйкес, Талап қоюшы 2024 жылғы мамыр және маусым айларында Жауапкерге бухгалтерлік қызметтер көрсетпеген, ал Жауапкер бұл қызметтерді көрсету үшін басқа бухгалтерлік ұйыммен шарт жасасқан.
- 3.6 2024 жылғы 12 маусымдағы хатында (Талап арызға №4 қосымша) Жауапкер Талап қоюшы мамыр және маусым айларында ешқандай қызмет көрсетпегенін мәлімдейді.

Қарсылықтарында Жауапкер жұмысты өзі аяқтауға мәжбүр болғанын көрсетеді. Сондай-ақ, 2024 жылғы сәуір–маусым кезеңінде бухгалтерлік қызметтер көрсету үшін «KPMG Tax and Advisory» ЖШС-ін тартқаны көрсетілген. Қарсылықтарға қоса берілген «Орындалған жұмыстар актісі» KPMG аталған кезеңде қосымша бухгалтерлік қызметтер көрсеткенін дәлелдейді.

- 3.7 2024 жылғы 17 маусымдағы хатында Талап қоюшы Жауапкер Талап қоюшы қызметкерлерінің 1С дерекқорына қолжетімділігін біржақты түрде бұғаттап, электрондық цифрлық қолтаңбаны жойғанын, соның салдарынан онлайн-банкинг пен салық төлеуші шоты арқылы кейбір қызметтерді көрсету мүмкін болмағанын мәлімдейді.
- 3.8 2024 жылғы 21 маусымда Жауапкер атынан Kinstellar жолдаған хатта 2024 жылғы 13 мамырдан бастап Талап қоюшыға 1С дерекқорына қолжетімділік берілмегені расталады, сондай-ақ Талап қоюшы мамыр және маусым айларында құжаттар мен қолжетімділікті сұратпағаны көрсетіледі.

Талап қоюшының 2024 жылғы маусымдағы төлем туралы талабы

- 3.9 2024 жылғы 10 маусымда Талап қоюшы Жауапкерге электрондық хат жолдап (Талап арызға №3 қосымша), оған 2024 жылғы сәуір, мамыр және маусым айларына арналған шот-фактураларды тіркеген. Тараптардың ешқайсысы 2024 жылғы мамыр немесе маусым айларына арналған шоттар 10 маусымға дейін жіберілгенін растайтын құжаттарды ұсынбаған.
- 3.10 Аталған хаттың ағылшын тіліндегі аудармасында (Талап арызға №3 қосымша) 2024 жылғы 6 маусым күні көрсетілген. Бұл күннің қате екені анық. Хаттың орыс тіліндегі түпнұсқасында 2024 жылғы 10 маусым күні көрсетілген, әрі талап арызда да осы күн дұрыс көрсетілген.
- 3.11 Жауапкер Талап қоюшының 2024 жылғы 10 маусымдағы электрондық хатына 2024 жылғы 12 маусымдағы хатпен жауап берді (Талап арызға №4 қосымша). Аталған хатта аудармада келесідей көрсетілген:

«Шарттың 4.5-тармағына сәйкес... Сіздің ұйым ұсынған келесі шоттарға ресми түрде қарсылық білдіреміз:

№ 0000000022, 10.06.2024 ж., 2024 жылғы сәуір үшін – 2 410 931,71 теңге;
№ 0000000023, 10.06.2024 ж., 2024 жылғы мамыр үшін – 2 340 710,4 теңге;
№ 0000000024, 10.06.2024 ж., 1–12 шілде кезеңі үшін – 936 284,16 теңге.

Шарт талаптарына сәйкес, Тапсырыс беруші тек Орындаушы тиісінше көрсеткен қызметтер үшін ғана төлем жасауға міндетті. 2024 жылғы сәуірде Орындаушы келісілген нысанда және Тапсырыс берушінің нұсқауларына сәйкес ішкі қаржылық есептілікті дайындаған жоқ. 2024 жылғы 6 мамырда ұсынылған алдын ала есепте елеулі қателер мен сәйкессіздіктер болды, бұл Орындаушы тарапынан қызмет сапасын қамтамасыз ету үшін тиісті тексеру рәсімдерінің болмағанын көрсетеді.

Осы бұзушылықтарға байланысты 2024 жылғы 13 мамырда Тапсырыс беруші Шартты бұзу туралы хабарлама жолдады.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып және Шарттың 4.5-тармағын басшылыққа ала отырып, біз 2024 жылғы сәуір, мамыр және маусым айлары үшін көрсетілген қызметтерге қатысты аталған шоттар бойынша кез келген төлемдерге қарсылық білдіреміз. Тек 2024 жылғы сәуір айында нақты көрсетілген қосымша қызметтерге байланысты нақты

шығындар үшін, Шарттың 4.7.1-тармағына сәйкес тараптардың жазбаша келісімінен кейін ғана шот ұсыну мүмкін деп санаймыз».

- 3.12 2024 жылғы 17 маусымдағы хатында (Талап арызға №5 қосымша) Талап қоюшы Жауапкерге жауап жолдап, қысқаша түрде келесіні мәлімдеді: сәуір айына арналған шот Жауапкер тарапынан 5 күн ішінде қарсылық білдірілмегендіктен қабылданды деп есептеледі; сондай-ақ 2024 жылғы мамыр және маусым айларына арналған шоттар Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 685-бабының 2-тармағына сәйкес төленуге жатады. Сонымен қатар, Талап қоюшы шот-фактуралардың түпнұсқаларын Жауапкерге 2024 жылғы 17 маусымда жібергенін көрсетті.
- 3.13 2024 жылғы 21 маусымда Жауапкердің атынан әрекет еткен Kinstellar компаниясы Талап қоюшыға төлем жасаудан бас тарту туралы қосымша хат жолдады (Қарсылықтарға №11 қосымша).
- 3.14 Осы шешімнің 1-бөлімінде көрсетілгендей, Талап қоюшы осы талап арызбен 2025 жылғы ақпанда сотқа жүгінді.

4-БӨЛІМ. 2024 ЖЫЛҒЫ СӘУІР АЙЫНА АРНАЛҒАН ШОТ-ФАКТУРА БОЙЫНША ТАЛАП

- 4.1 Осы бөлімде келтірілген себептерге байланысты мен Талап қоюшының 2024 жылғы сәуір айына арналған шотта көрсетілген соманы Жауапкерден өндіріп алу құқығы жоқ деген қорытындыға келдім.
- 4.2 Шот-фактура Жауапкерге 2024 жылғы 30 сәуірде жіберілген. Құжаттарға сәйкес, Жауапкер осы күннен кейінгі 5 күн ішінде ресми қарсылық білдірмеген. Алайда төменде келтірілген себептерге байланысты мен Талап қоюшының бұл жағдай Жауапкерді Шарттың 4.5-тармағына сәйкес шотты даулау құқығынан айырады деген уәжімен келіспеймін.
- 4.3 Біріншіден, Жауапкердің дәлелдерімен келісемін: шот тиісті есептер ұсынылмай тұрып жіберілген жағдайда, 5 күн ішінде қарсылық білдірілмеуі шоттың қабылданғанын білдірмейді. Тапсырыс беруші көрсетілген қызметтердің нәтижесін бағалау мүмкіндігіне ие болуы тиіс. Осыған байланысты Шарттың 3.4.3, 3.4.4, 4.4 және 4.5-тармақтары тараптардың ортақ ниетіне сәйкес түсіндірілуі тиіс. АХҚО-ның келісімшарттар туралы ережелеріне сәйкес шарт тараптардың ортақ ниетіне сай түсіндіріледі. Тараптар Жауапкер есепті бағалай алмай тұрып шотты қабылдады деп есептеледі деп негізді түрде болжай алмаған.
- 4.4 Бұл қорытынды Жауапкердің 2024 жылғы 30 сәуірдегі жауабымен де расталады, онда шот сәуір айының басқарушылық есебі қабылданғаннан кейін төленетіні көрсетілген. Бұл Жауапкерден тиісті жұмыс нәтижесін алмай тұрып шотты қабылдау немесе оған қарсылық білдіру талап етілмейтінін көрсетеді.
- 4.5 Алғашқы басқарушылық есеп 2024 жылғы 5 немесе 6 мамырда ұсынылған. 6 мамырдағы хаттардан Жауапкер есептің сапасына қанағаттанбағаны анық көрінеді. Сол күні Жауапкер шартты бұзу мәселесін талқылау үшін кездесу өткізуді сұраған. Осындай жағдайларда Жауапкер шотты қабылдады деп есептеуге болмайды, тіпті 4.5.1-тармақ бойынша ресми рәсім сақталмаса да.
- 4.6 Осылайша, Жауапкер 4.5.1-тармаққа сәйкес шотты даулауға құқығынан айырылмаған деп есептеймін.
- 4.7 Мен Жауапкердің ұстанымымен келісемін: Талап қоюшы шартта көзделген ай сайынғы

төлемді тек қызметтерді тиісінше көрсеткен жағдайда ғана талап ете алады. Шарттың 1.1-тармағына сәйкес төлем нақты көрсетілген қызметтер үшін төленеді.

- 4.8 3.3-тармақта келтірілген хат-хабарлар Талап қоюшының 2024 жылғы сәуірде қызметтерді тиісінше орындамағанының бастапқы (prima facie) дәлелі болып табылады. Сонымен қатар, Талап қоюшы бұл кезеңде қызметтерді тиісті түрде көрсеткенін еш жерде дәлелдеген жоқ.
- 4.9 Осыған байланысты мен Талап қоюшы Шарттың 1.1 және 3.1-тармақтары бойынша өз міндеттемелерін бұзды деген қорытындыға келемін. Сондықтан сәуір айына арналған толық сыйақы төленуге жатпайды және шот төленбеуі тиіс.
- 4.10 Бұдан бөлек, Шарттың 5.1-тармағына сәйкес тараптар міндеттемелерді бұзғаны үшін жауапты болады. АХҚО келісімшарттар туралы ережелеріне сәйкес, тарап міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау (оның ішінде сапасыз орындау немесе мерзімді бұзу) нәтижесінде келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге құқылы.²
- 4.11 Тіпті сәуір айындағы шот төленуге тиіс деп танылған жағдайда да, менің ойымша, Жауапкер Талап қоюшының тиісті қызмет көрсетпеуінен туындаған залалдарды өтеуді талап етуге құқылы болар еді.
- 4.12 Жауапкер өз қарсылықтарында сәуір–маусым айларында қосымша бухгалтерлік қызметтер көрсету үшін KPMG компаниясын тартқанын көрсетеді және тиісті актіні ұсынған.
- 4.13 Менің қорытындым бойынша, Талап қоюшының 2024 жылғы сәуірде қызметтерді тиісінше көрсетпеуі Жауапкердің қосымша шығындарға ұшырауына себеп болған. Жауапкер осы қосымша қызметтерді көрсету үшін KPMG компаниясын тартты, сондықтан KPMG-ге төленген сомалар Талап қоюшының міндеттемелерді орындамауы нәтижесінде келтірілген залал ретінде өтелуге жатады. АХҚО-ның «Контракттар туралы» регламентінің 91-бөліміне сәйкес, Жауапкер бұл залалдарды Талап қоюшыға төленуге тиісті сомалар есебіне есепке жатқызуға (өзара есепке алу) құқылы. Жауапкердің KPMG-ге төлеген жалпы сомасы Талап қоюшының 2024 жылғы сәуір, мамыр және маусым айларына ұсынған шоттарындағы сомадан асып түседі.
- 4.14 Жоғарыда баяндалған себептерге байланысты мен Талап қоюшыға сәуір айына арналған шот-фактура бойынша ешқандай сома төленбейді деп есептеймін.

5-БӨЛІМ. 2024 ЖЫЛҒЫ МАМЫР ЖӘНЕ МАУСЫМ АЙЛАРЫНА АРНАЛҒАН ШОТ-ФАКТУРАЛАР БОЙЫНША ТАЛАП

- 5.1 Жауапкер мамыр және маусым айларына арналған шоттарға оларды алған күннен бастап 5 күн ішінде қарсылық білдіргені сөзсіз: шоттар 2024 жылғы 10 маусымда жіберілген, ал қарсылықтар 2024 жылғы 12 маусымда ұсынылған.
- 5.2 Осыған байланысты, бұл шоттар Шарттың 4.5.1-тармағына сәйкес Жауапкер тарапынан қабылданған болып есептелмейді.
- 5.3 Соттың 3.5–3.8-тармақтарда баяндалған қорытындыларына сәйкес, Талап қоюшы 2024 жылғы мамыр және маусым айларында бухгалтерлік қызметтерді іс жүзінде көрсетпеген.

² Ескерту: 5.7-тармақта «залалдар» ұғымымен қатар жақша ішінде «айыппұлдар» және «өсімпұлдар» көрсетілген, бұл «айыпақы (неустойка)» ұғымымен байланысты болуы мүмкін, ол Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында нақты құқықтық мәнге ие.

- 5.4 Бұған дейінгі хат-хабарларда Талап қоюшы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 685-бабының 2-тармағына сілтеме жасап, төлем толық көлемде жүргізілуі тиіс екенін мәлімдеген. Алайда талап арызында Талап қоюшы АХҚО-ның «Контракттар туралы» регламентіне сілтеме жасайды және Азаматтық кодекстің қолданылатынын мәлімдемейді. Осыған байланысты бұл шешімде Азаматтық кодекстің 685-бабы қарастырылмайды.
- 5.5 Талап арызының 8-тармағында Талап қоюшы АХҚО «Контракттар туралы» регламентінің 83-бөліміне сілтеме жасайды, онда:
- «Ақшалай міндеттемені орындау туралы 83-бөлімге сәйкес, егер ақша төлеуге міндетті тарап оны төлемесе, екінші тарап 82-бөлімге қарамастан төлемді талап етуге құқылы» деп көрсетілген.
- 5.6 Мен 83-бөлімнің осы дауға қатысы жоқ деп есептеймін. 82-бөлім «Форс-мажор» деп аталады және тарап міндеттемені орындамауын, егер ол оның бақылауынан тыс кедергілерге байланысты болса, ақтай алады (ақшалай міндеттемеден басқа). 83-бөлім осы ерекшелікті нақтылайды, яғни мұндай кедергілер ақшалай міндеттемені орындамауды ақтамайды. Алайда бұл ережелер осы дауға қатысы жоқ және Талап қоюшының талаптарын негіздемейді.
- 5.7 Талап қоюшы 2024 жылғы мамыр және маусым айларында шартқа сәйкес қызмет көрсетпегендіктен, ол көрсетілмеген қызметтер үшін ақы талап етуге құқылы емес. Сондықтан бұл шоттар төленуге жатпайды.
- 5.8 Бұдан бөлек, тіпті бұл шоттар төленуге тиіс деп танылған жағдайда да, Жауапкер Талап қоюшының шарт талаптарын бұзуынан туындаған залалдарды өтеуді талап етуге құқылы болар еді. Жоғарыда көрсетілгендей, Жауапкер мамыр және маусым айларында бухгалтерлік қызметтер көрсету үшін КРМГ компаниясын тартқан. Талап қоюшының қызметтерді тиісінше көрсетпеуі осы әрекеттің тікелей себебі болып табылады, сондықтан Жауапкер КРМГ ұсынған шоттар бойынша сомаларды залал ретінде өндіріп алуға және оларды өзара есепке жатқызуға құқылы.
- 5.9 Жоғарыда баяндалған себептерге байланысты мен Талап қоюшыға мамыр және маусым айларына арналған шоттар бойынша ешқандай сома төленбейді деп есептеймін.

6-БӨЛІМ. ШЫҒЫНДАР

- 6.1 АХҚО Сотының 26.9 тармағына сәйкес, Шағын талаптар соты тараптардың біріне екінші тараптың сот шығындарын өтеуді міндеттей алмайды, тек егер белгілі бір шығындарды өтеу орынды деп танылса немесе істі қарау барысында бір тарап негізсіз әрекет еткен болса, қосымша шығындарды қысқартылған тәртіппен өндіріп алу мүмкін.
- 6.2 Осы іс бойынша шығындарды өндіру туралы ұйғарым шығару орынды емес деп санаймын.

7-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ

- 7.1 Жоғарыда баяндалған себептерге байланысты Талап қоюшының талап арызы қанағаттандырусыз қалдырылады. Шығындар бойынша шешім қабылданбайды.

Сот қабылдады,

Джозефин Хиггз КС.
Судья, Шағын талаптар соты

Өкілдік:

Талап қоюшының атынан Баймышев Арман Назымбекұлы өкілдік етті.

Жауапкердің атынан «Redbrick» заң фирмасы, Рауан Дайрбеков мырза өкілдік етті.